

Utbildningsinspektion i Parkskolan gymnasieskola och gymnasiesärskola

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av Parkskolan	2
Sammanfattande bedömning	2
Bedömning av resultaten	3
Bedömning av genomförandet	5
Bedömning av förutsättningarna	7

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Parkskolan den 10–13 oktober 2006. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen avser att visa hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbplats (www.skolverket.se/Inspektion).

Kommunen har ansvar för att de brister inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket inom tre månader vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid kommande inspektionstillfälle.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från Örnsköldsviks kommun och Parkskolan, dels den information som samlats in under besöket. Rapporten grundas även på annan information om kommunen och skolan från exempelvis Skolverkets nationella uppföljningssystem.

I Parkskolan intervjuades skolledning, elever i årskurserna 2 och 3, olika personalkategorier samt föräldrar med barn i årskurs 2. Inspektörerna besökte lektioner i framför allt byggprogrammet, teknikprogrammet, hotell- och restaurangprogrammet samt samhällsvetenskapsprogrammet. Det individuella programmet och gymnasiesärskolan besöktes också. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Gymnasiechefen har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av Parkskolan

Parkskolan	Antal elever
Gymnasieskola	1102
Gymnasiesärskola	62

På Parkskolan finns följande nationella program: Byggprogrammet, elprogrammet, energiprogrammet, fordonsprogrammet, hantverksprogrammet, hotell- och restaurangprogrammet, industriprogrammet, medieprogrammet, naturvetenskapsprogrammet, samhällsvetenskapsprogrammet samt teknikprogrammet. På gymnasiesärskolan, som benämns resursgymnasiet, erbjuds hotell- och restaurangprogrammet, specialutformat program - park och fastighet samt industriprogrammet- träteknik. Parkskolan erbjuder således elva nationella gymnasieprogram samt det individuella programmet och gymnasiesärskolan tre nationella program samt yrkesträning och verksamhetsträning. Totalt finns drygt 1100 elever i gymnasieskolan samt 62 elever i gymnasiesärskolan.

Inom ramen för det individuella programmet (IV) har kommunen startat en lärlingsutbildning. Skolan har en ambition att placera IV-eleverna på företag enligt vad skolan benämner lärlingsmodellen. För närvarande har fem elever fått en företagsplats. Vidare går ett tiotal elever på programinriktade individuella program (PRIV) inom hotell- och restaurangprogrammet samt på hantverks- och industriprogrammet. Gymnasiesärskolans yrkes- och verksamhetsträning har sina lokaler nära Parkskolan.

En skolledare har från och med hösten 2006 ett speciellt ansvar för att skapa förutsättningar för att stärka elevers lärande om sin egen hälsa och livsstil. Verksamheten, benämnd Livsstil & Hälsa, är en stabsfunktion som är gemensam för båda gymnasieskolorna. Skolledarens uppgift är att i samarbete med övriga rektorer bygga upp en stödjande lärmiljö för alla elever.

Skolan har ett bra samarbete med näringslivet. Exempelvis är eleverna på byggprogrammet ute på arbetsplatsförlagd utbildning två dagar i veckan i årskurs 2 och tre dagar i årskurs 3. Vidare har skolan ett internationellt utbyte med länder som Italien, Zambia, Brasilien och Tyskland.

Skolan är belägen i centrala delen av Örnsköldsvik. Totalt arbetar cirka 172 personer vid Parkskolan och av dessa är ett hundratal lärare.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid Parkskolan och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga skolförfattningar.

Inspektörerna bedömer att Parkskolan har förutsättningar att bedriva en bra verksamhet. Skolan erbjuder ett brett programutbud och har ett nära samarbete med det omgivande näringslivet. Det finns flera exempel på elever som lyckats väl i olika branschtester.

Eleverna trivs överlag och det råder en god stämning på skolan. Arbetet med att skapa delaktighet och reellt inflytande för skolans gymnasieelever bör förbättras. Framför allt kan klassrådsverksamhetens och elevrådets roller bli mer synliga i arbetet i den demokratiska processen. Skolan behöver också tydliggöra

syftet med den individuella studieplanen och att den hålls aktuell. Skolans kvalitetsredovisning behöver också utvecklas och förbättras.

Elever, personal och föräldrar har förtroende för skolans styrning och ledning och rektorerna är förtrogna med sina verksamheter.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Utvecklingssamtal genomförs inte varje termin för alla elever (7 kap. 19 § gymnasieförordningen).
- Modersmålsundervisning och studiehandledning på modersmålet erbjuds inte till elever som är berättigade till detta (8 kap. 5 § gymnasieförordningen och 5 kap. 7 § gymnasieförordningen).
- Elever på individuellt program följer gymnasiesärskolans kursplaner utan att vara mottagna i skolformen och får dessutom betyg enligt gymnasiesärskoleförordningen (6 kap. 7 § skollagen).

Inspektörerna bedömer att det finns behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden.

- Klassråds- och elevrådsverksamheten.
- Identifikation av elever i behov av särskilt stöd.
- Arbetet med den individuella studieplanen.
- Skolans kvalitetsredovisning.

Bedömning av resultaten

Inspektörerna har granskat hur väl skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt de nationella målen för lärandet särskilt angivna i skollagen, läroplanen, de nationella kursplanerna och programmålen.

Kunskaper, utveckling och lärande

Tabell 1: Parkskolans resultat jämfört med Örnsköldsviks kommun och riket

	Parkskolans		Kommunen		Riket
	2004	2005	2004	2005	2005
Andel (%) elever med slutbetyg	82,2	85,7	82,5	85,9	82,8
Genomsnittlig betygspoäng	13,9	13,8	14,3	14,6	14,0
Andel (%) elever med allmän behörighet till universitets- och högskolestudier	93,6	93,5	93,6	93,8	88,9
Andel (%) elever som fullföljde utbildningen inom fyra år	83,4	79,7	82,5	79,5	75,0
Andel (%) elever med reducerat program	6,2	5,8	3,6	3,2	5,0
Andel (%) elever med utökat program	48,2	52,0	32,0	36,7	22,0

Källa: Skolverkets statistik

Parkskolans studieresultat är i linje med genomsnittet för riket. Det finns ingen stor skillnad mellan de senare årens resultat. Skolan har, i jämförelse med riket, mer än dubbelt så många elever som får slutbetyg med utökat program. På byggprogrammet, fordonsprogrammet och hantverksprogrammet fick mellan 90 och 100 procent av eleverna år 2005 slutbetyg med utökat program. Det finns ett flertal elever som genomför upp till 3000 gymnasiepoäng. Andelen elever som reducerar program är i linje med riksgenomsnittet. Samhällsvetenskaps- och teknikprogrammet står för den högsta andelen elever som reducerar sina program (år 2005 10,0 respektive 16,4 procent).

Resultaten varierar mellan olika program, men för skolan som helhet har den genomsnittliga betygspoängen under de senaste fem åren (2001-2005) legat mellan 13,5 och 13,9. Den var som högst åren 2003 och 2004. År 2005 får naturvetenskapsprogrammet den högsta genomsnittliga betygspoängen på 16,4 och industri- samt hotell- och restaurangprogrammet de lägsta, 11,6 respektive 12,0.

Tabell 2: Betygsfördelning i procent på nationella proven i matematik A år 2004/05 och 2005/06. Även fördelningen mellan pojkars och flickors provbetyg avseende nationella provet år 2005/06 redovisas.

	Parkskolan				Nationellt			
	IG	G	VG	MVG	IG	G	VG	MVG
Nationellt prov i matematik A, år 2004/05	16	41	33	10	22	40	29	8
Nationellt prov i matematik A, år 2005/06	24	42	27	7	24	38	27	10
Fördelning flickor 2005/06	25	38	24	13	-	-	-	-
Fördelning pojkar 2005/06	24	43	28	5	-	-	-	-

Källa: Parkskolans kvalitetsredovisning 2005

I skolans senaste kvalitetsredovisning (år 2005/06) redovisas bland annat betygsfördelningen i det nationella provet i matematik A. Provresultaten i matematik A visar att elevernas provbetyg ligger i linje med det nationella resultatet för år 2005/06. Vid en jämförelse av de senaste två åren är det senaste årets resultat något sämre än föregående år. Skillnaden mellan pojkarnas och flickornas resultat är liten. Flickorna når betyget mycket väl godkänd i något högre grad än pojkarna på nationella provet i matematik A. Av kvalitetsredovisningen framgår också att elever på teknik- och naturvetenskapsprogrammen lyckas avsevärt bättre än riksgenomsnittet i de nationella proven i matematik C och D.

Inspektörerna bedömer att eleverna överlag känner till målen för utbildningen. Vid kursstart får eleverna information om kursmål och betygskriterier. När det gäller gymnasiesärskolan utgår skolan från varje elevs förutsättningar. Vidare framkommer att avhoppet från program är få och att ett tjugotal elever förra läsåret bytte program. Vid intervjuer framkommer att det finns elever som efter ett läsår byter program och då går om redan godkända kurser. Inspektörerna vill uppmärksamma skolan på att om en elev fått betyget icke godkänd på en stor andel av kurserna under ett läsår får rektorn, om det finns särskilda skäl,

medge att eleven går om också sådana kurser som eleven fått minst betyget godkänd på detta läsår.

På ett flertal program med yrkesämnen samt på naturvetenskapsprogrammet och teknikprogrammet har ett flertal elever deltagit i olika evenemang och tävlingar som exempelvis svenska skolmästerskap i olika yrken. Skolans elever har under många år lyckats väl i dessa tävlingar och branscharrangemang och fått fina utmärkelser.

Vid inspektionen framkommer att gymnasiesärskolans specialutformade program, park och fastighet, har ett bra samarbete med det omgivande näringslivet och lyckas ofta placera ut eleverna på lämpliga arbetsplatser efter deras utbildning.

Normer och värden

Både personal och elever anser att Parkskolan är en trivsamt arbetsplats. Alla intervjuer visar att det råder en trevlig stämning på skolan. Eleverna anser att lärarna är hjälpsamma och att eleverna får ta ett större individuellt ansvar än i grundskolan. Detta sammantaget bidrar till att relationen mellan elever och mellan personal och elever är goda.

I den senaste kvalitetsredovisningen redovisar skolan resultaten från en hälsoenkät genomförd bland eleverna i årskurs 1. Den visar att 100 procent av pojkarna och 98 procent av flickorna trivs bra eller ganska bra. Vid frågetillfället mår 97 procent av pojkarna och 96 procent av flickorna bra eller ganska bra. Enligt enkäten upplever flickorna stress i högre grad än pojkarna, 11 procent av flickorna jämfört med 3 procent av pojkarna. Inspektörerna anser att skolan arbetar aktivt för att eleverna skall må bra. Kuratorn är bland annat tillgänglig för eleverna varje förmiddag. Vidare ingår kurator och skolsköterska i staben livsstil och hälsa som finns på båda gymnasieskolorna i kommunen.

Kränkningar förekommer sällan och inspektionen visar att skolan reagerar kraftfullt när detta inträffar. Skolan håller på att utarbeta en likabehandlingsplan som kommer att vara klar under november månad 2006. Detta arbete följer en tydlig plan.

Bedömning av genomförandet

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet, innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen, individanpassning och stöd, utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning, kvalitetssäkring och förbättringsarbete, skollledning och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanen och i andra författningar för respektive skolform.

Pedagogisk verksamhet, bedömning och betygssättning

Eleverna har möjligheter att påverka både innehåll och arbetssätt i undervisningen men överlåter relativt ofta till läraren att avgöra exempelvis arbetssätt. Klassråd, kursråd, elevråd och skolkonferens är exempel på olika former av elevinflytande av formell karaktär. På schemat finns ingen tid avsatt för klassråd. Inspektionen visar att klassrådsverksamheten varierar i omfattning och genomförande. Ofta är innehållet av informationskaraktär och tiden används sällan till diskussioner om skolgemensamma frågor. Därför bör skolan tydliggöra klassrådets syfte och roll. Skolan bör stimulera elevarbetet så att också elev-

rådet och klassrådsrepresentanterna får en mer aktiv och synlig roll i skolans arbete med den demokratiska processen. Skolan har elevskyddsombud som är engagerade i arbetsmiljöarbetet.

Skolans personal är organiserad i tvärvetenskapliga arbetslag. Till varje arbetslag hör en rektor. Varje lärare tillhör enbart ett arbetslag. Arbetslagen med en blandning av karaktärs- och kärnämneslärare är nya på skolan. Skolan kommer att utbilda en lärledare för varje arbetslag. Arbetslagsarbetet på Parkskolan är nytt och därför svårt att bedöma. Arbetslagen sattes tidigare ihop utifrån ämnen. Arbetslagen är idag mitt upp i en omställningsprocess.

En individuell studieplan upprättas för varje elev när utbildningen påbörjas. Några nationella program använder sig av dataprogrammet Progma för att fylla i uppgifter och revidera planen. Andra program arbetar fram planerna manuellt. Vid inspektionen framkommer att studieplanerna inte alltid är kompletta och aktuella. Alla elever är inte heller medvetna om begreppet individuell studieplan. Det finns också en otydlighet om vem som har ansvaret för att revidera planerna. Inspektörerna bedömer att skolan behöver tydliggöra syftet med den individuella studieplanen och tydliggöra vem som är ansvarig för att planen hålls aktuell. Skolledningen informerar inspektörerna om att ett nytt gemensamt system för upprättandet av den individuella studieplanen kommer att genomföras för alla elever under hösten 2006.

Inspektionen visar att utvecklingssamtal inte genomförs varje termin i alla klasser. Elever och föräldrar inbjuds till ett utvecklingssamtal i årskurs 1. I de kommande utvecklingssamtalen är det upp till eleven att meddela sin förälder när det är dags för samtal. Enligt gymnasieförordningen skall rektorn se till att eleven minst en gång per termin ges en samlad information om elevens kunskapsutveckling och studiesituation. Samtalet skall genomföras med den individuella studieplanen som grund. Omyndiga elevers vårdnadshavare skall också få avsedd information.

Gymnasieskolans specialpedagoger träffar grundskolans specialpedagoger på ett överlämnandemöte innan eleverna börjar sin gymnasieutbildning. Samtliga elever i årskurs 1 genomgår också ett diagnostiskt test i svenska, engelska och matematik. Detta görs för att fånga upp elever som kan ha svårigheter att nå målen. När eleven väl påbörjat sin gymnasieutbildning är det oftast lärarna som identifierar elevernas behov av stöd. Trots att skolan inte har ett tydligt och gemensamt arbete med att identifiera elever i behov av särskilt stöd, bedömer inspektörerna att elever i behov av stöd får stöd.

Specialpedagogerna arbetar både i klass och med enskilda elever samt med att handleda personal. Det är vanligast att åtgärdsprogram upprättas för kärnämnen. Av intervjuer framkommer att stöd i yrkeskurser oftast ges i form av förlängning av kurstid. Även om detta kan vara rätt åtgärd för vissa elever behöver skolan se över och säkerställa att stödåtgärder alltid utgår från elevernas behov. Elever skall ha lika stor rätt till särskilt stöd inom såväl karaktärsämnen som kärnämnen.

Eleverna anser att de får bra information om mål och betygskriterier när en kurs börjar. Av inspektionen framgår att bedömning och betygsättning överlag görs med stöd av ett allsidigt underlag. Elever anser att de får rättvisa betyg. Eftersom arbetslagen är nya kan inte inspektörerna bedöma i vilken utsträckning bedömning och betygsättning diskuteras i arbetslagen och ämnesgrupper.

ringar. För närvarande pågår en kompetensutveckling i bedömning och betygssättning för all lärarpersonal i de båda gymnasieskolorna.

Skolans styrning och ledning

Inför detta läsår har barn- och utbildningsnämnden beslutat att införa en sammanhållen gymnasieorganisation med en gemensam gymnasiechef. Kommunens två gymnasieskolor, Parkskolan och Nolaskolan, betraktas som en gymnasieskola med två enheter. På Parkskolan finns sex rektorer som är ansvariga för ett antal program var. Tre av rektorerna delar sina tjänster mellan Parkskolan och Nolaskolan. Ledningsgruppen, som består av gymnasiechefen och rektorerna träffas regelbundet. I gymnasiesärskolan finns två rektorer. Samtliga rektorer har också tillgång till staberna "Livsstil och hälsa" och "Information och service".

Den nya ledningsorganisationen har vid inspektionstillfället varit i bruk endast några veckor. Inspektörerna kan därför inte bedöma hur väl den fungerar. Planeringen av omorganisationen har dock pågått i ett par år och enligt dokumentation som inspektörerna tagit del av är den noga planerad och förberedd. Inspektörerna upplever att det finns bland personalen ett visst motstånd till den nya omorganisationen. Enligt intervjuer har dock elever, personal och föräldrar förtroende för skolans styrning och ledning. Inspektörerna bedömer att rektorerna överlag är förtrogna med sina respektive verksamheter.

Kvalitetssäkring och förbättringsarbete

Skolans kvalitetsarbete fokuseras sedan ett år tillbaka på problembaserad skolutveckling (PBS), ett samarbete med Karlstad universitet. Detta innebär att arbetslagen ska redovisa vardagsproblem, lösningsförslag, resultat samt lärdomar. Inspektionen visar att alla arbetslagen inte har påbörjat redovisningen av detta arbete. Av den senaste kvalitetsredovisningen framgår att drygt hälften av arbetslagen lämnat sina redovisningar till berörd rektor. Enligt skolans kvalitetsredovisning är det övergripande målet att PBS skall tillämpas av samtliga arbetslag läsåret 2006/07. Inspektörerna konstaterar att delar av kvalitetsarbetet inte har kommit igång fullt ut.

Skolan har en kvalitetsredovisning. Enligt författningarna skall verksamhetens förutsättningar, arbetet i verksamheten och utbildningens måluppfyllelse redovisas. Vidare skall skolan redovisa åtgärder som bör vidtas för att öka måluppfyllelsen. Skolans redovisning innehåller en kort beskrivning av verksamhetens förutsättningar och en resultatbeskrivning av i huvudsak de nationella provresultaten i matematik. Några förslag till åtgärder beskrivs inte. Kvalitetsredovisningen omfattar inte heller gymnasiesärskolans verksamhet. Inspektörerna bedömer att skolans kvalitetsredovisning behöver utvecklas och förbättras. Trots att skolan genomför ett kvalitetsarbete konstaterar inspektörerna också att de vardagsproblem och lärdomar som arbetslagens inventeringar lyfter fram beskrivs i begränsad omfattning och bedöms inte i skolans kvalitetsredovisning.

Bedömning av förutsättningarna

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen; tillgång till den utbildning som skall erbjudas, information om utbildningen, personalens kompetens samt tillgång till läromedel, pedagogiska material och utrustning. Nationella bestämmelser finns bl.a. i skollagen.

Tillgång till utbildning

Parkskolan erbjuder elva nationella program varav flertalet är program yrkesämnen med flera inriktningar och profiler. Ett specialutformat program med anknytning till hantverksprogrammet erbjuds också. Timplaner och de nationella programmens utbildningar följer nationellt fastställda regler. Enligt rektorer och personal får eleverna den garanterade undervisningstiden. Skolans timplan framgår också av skolans arbetsplan. Skolan erbjuder ett fåtal lokala kurser och strävar efter att tillgodose elevernas individuella val. Inspektörerna noterar att de båda gymnasieskolornas utbud av kurser är stort men det framkommer att det av schematekniska skäl är svårt att praktiskt genomföra utbildningar där eleven kan gå mellan de båda skolorna.

Vid inspektionen framkommer att elever med annat modersmål än svenska inte erbjuds modersmålsundervisning. Skolan erbjuder inte heller studiehandledning på modersmålet. Sörlidensskolan, en närliggande grundskola, erbjuder ett flertal modersmålspråk. Här borde gymnasieskolan kunna finna samarbetsmöjligheter för att underlätta elevernas modersmålsundervisning.

Det finns ett antal elever på IV som är placerade i gymnasiesärskolan. Dessa elever är inte mottagna i gymnasiesärskolan men följer skolformens kursplaner och får således särskolebetyg. Detta är inte förenligt med författningarna. Av intervjuer framkommer att det kommer elever till IV från grundskolan som har betyg i mycket få ämnen eller inga alls. En del av dessa elever har blivit utredda i grundskolan men av olika anledningar inte skrivits in i skolformen.

Avgifter förekommer vid vissa program. Exempelvis köper eleverna på teknik- och naturvetenskapsprogrammet en miniräknare. Inspektörerna vill i sammanhanget påminna skolan om att utbildningen skall vara avgiftsfri för eleverna. I verksamheten får dock förekomma enstaka inslag som kan medföra obetydlig kostnad för eleverna.

Personalresurser

Parkskolan (inklusive gymnasiesärskolan) har i sitt elevvårdsarbete tillgång till skolsköterskor, kuratorer, studie- och yrkesvägledare, ett antal elevassistenter, skolpräst samt skolkyrkokonsulent. Inspektörerna bedömer att skolan har god tillgång till personalresurser inom elevvården. Alla elever i årskurs 1 erbjuds ett hälsosamtal med skolsköterska. Skolan har också tillgång till specialpedagoger och speciallärare. Skolan har överlag en personal med god kompetens och med en utbildning lämpad för den verksamhet de bedriver. Andelen lärare med pedagogisk utbildning ligger något över riksgenomsnittet. När det gäller kompetensutveckling av skolans personal har mesta tiden ägnats åt problembaserad skolutveckling de senaste två åren. Kompetensutveckling har också ägnats åt de nya arbetslagen. För närvarande pågår också kompetensutbildning i bedömning och betygsättning för båda gymnasieskolornas personal.

Datum	Ort
2007-01-31	Umeå

Pererik Hagberg
Agnetha Burström